

PORTADA

El basar dels llibres desconeguts

Coordinació de Xavier Aliaga

→ ◉ ***Pnin*, Vladímir Nabokov.** Divertida i tendra, nostàlgica, *Pnin* és segurament la novel·la més accessible de Nabokov. Recuperada fa poc amb una nova traducció de Marta Pera.

◉ ***Jo he servit el rei d'Anglaterra*, Bohumil Hrabal.** Traduïda per Monika Zgustová i revisada per ella mateixa, el llibre ha influït una bona colla d'escriptors catalans formats a principi dels noranta.

◉ ***Dietari (1953-1956)*, Witold Gombrowicz.** La denúncia més ferotge dels encarceraments i les petites impostacions que tan sovint falsifiquen la nostra relació amb l'alta cultura i l'alta literatura. La traducció catalana de Jerzy Sławomirsky i Anna Rubió està a l'altura del llibre, i no és un elogi menor.

SALVADOR COMPANYY

ESCRIPTOR I TRADUCTOR

◉ ***Alfabet terminal*, de Josep Palàcios.** Tot i els darrers volums publicats, Palàcios és més conegut encara de nom que no d'obra. Una ofensa, personal i col·lectiva, tractant-se del màxim prosista català viu. En quatre mots: el misteri fet tipografia.

◉ ***Bua*, de Bononad.** La reencarnació postmoderna, en vida, de Palàcios: tret del suecà, mai no s'ha arribat a jugar amb la llengua catalana amb una habilitat tan dolorosament mortal i enlluernadora.

◉ ***La penombra de la coloma*, d'Andreu Sevilla.** Autoeditada i, tanmateix, Premi de la Crítica dels Escriptors Valencians. Una de les millors novel·les històriques de la literatura catalana.

◉ ***Manera de una psique sin cuerpo*, Macedonio Fernández.** D'ell es va dir que era una invenció de Borges, però en realitat és al contrari: Borges i Cortázar, entre altres, són invenció seua.

◉ ***The third policeman*, Flann O'Brien.** La novel·la més esbojarrada, imaginativa, irònica i divertida de la literatura irlandesa!

◉ ***Corps du roi*, Pierre Michon.** Barreja esplèndida de reflexions literàries –amb retrats– i de pàgines de dietari. Poques vegades ha sigut tan certa la frase de Wilde: “The highest, as the lowest, form of criticism is a mode of autobiography”, i viceversa.

RAQUEL RICART

ESCRIPTORA

◉ ***Cançons de la lluna al barret*, Miquel DescLOT.** Un llibre que em va entusiasmar quan el vaig descobrir, als anys 80. Em vaig enamorar del

poema “Cançó de la lluna prenys” (“La lluna està en estat/ perquè el sol/ va estimar-la/ una nit de febrer...”).

◉ ***Vides planes*, de Maria Ibars i Ibars.** M'agradaria molt que alguna editorial es decidís a reeditar les obres d'aquesta autora: a hores d'ara les seues novel·les s'han de buscar en llibreries de vell.

◉ ***Els catalans als camps nazis*, Montserrat Roig.** Va ser per a mi un llibre important, perquè vaig descobrir moltes coses sobre la nostra història a través de les històries individuals de tots aquells supervivents que l'autora va entrevistar.

◉ ***Jerusalem*, Selma Lagerlöf.** A l'altura de les grans novel·les universals i que a hores d'ara també cal buscar en les llibreries de vell, a més de no haver estat traduïda mai al català.

◉ ***Ex-libris*, Anne Fadiman.** Les confessions d'una lectora. Un llibre que parla sobre llibres i amb el qual qualsevol lector se sentirà d'alguna manera retratat i com a casa. Magnífic. Amb un gran sentit de l'humor.

◉ ***La balada del cafè trist*, Carson McCullers.** Una escriptora que sap crear un món sencer en un relat i forma part de la meua biblioteca imprescindible.

JAUME C. PONS ALORDA

ESCRIPTOR I TRADUCTOR

◉ ***La imatge*, Josep Palàcios (PUV, 2013).** Dos toms que contenen, concentrada, la prodigiosa obra reunida i revisada d'un dels més grans escriptors secrets de la història de la literatura.

◉ ***Una altra vida*, Xesca Ensenyat (Lleonard Muntaner Editor, 2012).** Autora turbulenta, indomesticable, salvatge, radical. Responsable de novel·les que mostren el descarnament moral i geogràfic d'un espai illenc que ven l'ànima per quatre rals.

◉ ***Obra poètica*, David Sanahuja (Curbet Edicions, 2015).** El clan Sanahuja ha estat sempre maltractat pel sistema literari català de manera injusta. Pare i fill són autors amb veus poètiques molt personals que no renuncien mai a la fel i a un entusiasme dionisiac. Una recuperació fantàstica gràcies a Isabel Graña.

◉ ***Els burgesos sempre són els altres. Diari*, Jules Renard (Sidillà, 2016).** La traducció d'Antoni Clapés ens acosta a una veu agra i furiosa que també és capaç d'una tendresa màxima. Un joiell imprescindible.

◉ ***De pèrdues i ganancies*, Letitia Ilea (Valparaíso Ediciones, 2014).** La poesia romana és una de les més fascinants del continent europeu, i una de les seves poetes fonamentals és Ilea, que encara viu per escriure poemes com si fossin crits bestials. La traducció de Xavier Montoliu és de justícia.

1. Nuno Júdice, assagista i novel·lista portuguès.
2. Joseph Conrad també té obres poc conegudes.
3. Pierre-Jules Renard, escriptor pacifista i anticlerical.
4. Leonardo Padura, periodista i novel·lista cubà.

→ cant històries. De manera que és difícil no quedar fascinat tant pel fons com per la forma.

↻ **Los siete años de abundancia**, Etgar Keret.

El Keret té un fill i al Keret se li acaba el temps d'escriure. Del naixement del seu fill fins a la mort del seu pare passen set anys i trenta-cinc petites cròniques reflex de la personalitat d'aquest autor admirable.

↻ **Allegro ma non troppo / Las leyes fundamentales de la estupidez humana**, Carlo Maria Cipolla. Estalvieu-vos la carrera d'economia i vint o trenta anys de fer el ridícul per la vida. Aquest llibret és un manual de vida. L'únic llibre realment útil que he llegit.

↻ **L'ajudant**, Robert Walser. Poques vegades una novel·la aprofundeix tant en les estranyes relacions que s'estableixen entre un contractant i el seu empleat.

FRANCESC CALAFAT

PROFESSOR I CRÍTIC

↻ **Laberint**, Domènec Guansé. Conegut sobretot com a crític literari, és un narrador força interessant, com es pot veure en aquesta obra publicada el 1952 a Perpinyà. Amb mà ferma i una prosa consistent es submergeix en zones tèrboles del pensament i comportament humans.

↻ **¿No n'eren deu?** (1960) de Martí Domínguez. Aquesta obra teatral presenta unes figures d'alta densitat humana que, després de dubtes i pors, encaren amb decisió i humilitat el destí. Una visió de l'experiència religiosa ben allunyada de l'oficial.

↻ **Com un persa** (2001), Manuel Forcano. Pràcticament desconeguda, ja que no tingué vida comercial. Quasi un llibre secret. És un títol rellevant de Forcano, que mereixé el Premi Internacional Tívoli Europa Giovanni 2002.

↻ Els setze volums de **Diário**, de Miguel Torga, són un monument literari, no tant pel període (1932-1993) com per la incansable curiositat i per l'obsessió de pensar-se i pensar tot el que veu, amb una mirada d'una fonda humanitat i una prosa neta i vigorosa.

↻ **Un canto na espessura do tempo** (1992), Nuno Júdice. Un dels poetes més potents dels que sorgiren als anys 70 del segle passat. Una veu lírica extremadament singular que a través d'una projecció fictícia explora els diversos components del text: la realitat, el llenguatge, els sentiments, els pensaments...

↻ **Esercizi di tiptologia** (1992), Valerio Magrelli. Em sorprengué perquè fugia de l'excés i de la efusions de tuf místic i fa una poesia de traçat nítid i precís, tot i que es moga en la incertesa i en el dubte.

VICENT USÓ

ESCRITOR

↻ **Quatre qüestions d'amor**, Joan Francesc Mira. Una obra que no ha gaudit de la rellevància que mereix. Unes narracions delicioses, subtils i plenes de matisos. Alta literatura.

↻ **Noverint universi**, de Joan Andrés Sorribes. Novel·la històrica ambientada a Vallibona en l'època de la pesta del segle XIV, amb uns personatges fascinants, un dibuix precís de la societat feudal, una trama potent i un lèxic que recrea el llenguatge de l'època i que malgrat això resulta de lectura àgil i absorbent.

↻ **Cita a Sarajevo**, de Francesc Bayarri. En la línia que va obrir Truman Capote amb *A sang*

1. Barbara Kingsolver, novel·lista, assagista i poeta nord-americana.
2. Anne Fadiman, assagista i reportera nord-americana de la mateixa generació que Kingsolver, ambdues nascudes a la dècada dels 50.
3. Dario Jaramillo, assagista, poeta i novel·lista colombià.
4. Flannery O'Connor. Morta el 1964, és considerada una de les millors plomes nord-americanes del segle XX.

freda, Bayarri utilitza els mecanismes de la ficció per recrear una història real: l'assassinat del general Luburic, el responsable dels camps de concentració nazis a Croàcia, que vivia refugiat a Carcaixent. Un text fascinant a mig camí entre el periodisme i la literatura.

☉ *El hombre que amaba a los perros*, de **Leonardo Padura**. Una novel·la extraordinària sobre la fi de les utopies que pren com a punt de referència l'assassinat de Trotsky. Absolutament imprescindible.

☉ *L'illa*, **Gianni Stuparich**. Una novel·la breu d'una sensibilitat extraordinària. Narrada de manera senzilla però altament expressiva, furga en l'interior de les persones com poques vegades ho he vist.

☉ *La senyoreta Else*, **Arthur Schnitzler**. Explica, a través de monòlegs interiors, els dubtes d'una senyoreta de família bé vinguda a menys que es troba davant la necessitat d'escollir entre dues opcions dolentes. Un mecanisme de rellotgeria absolutament precís.

ENRIC IBORRA

PROFESSOR I ESCRIPTOR

☉ *La tragèdia de cal Pere Llarg* (Edicions de 1984), **Eduard Girbal Jaume**. Una de les novel·les més intenses i singulars de la literatura catalana. Publicada el 1923, es va considerar escandalosa, i això va fer, entre altres motius, que restés oblidada fins fa ben poc

☉ *Comentaris sobre llibres i autors* (Arola Editors), **Josep Pin i Soler**. Publicada pòstumament el 1947, és una mena de llista bibliogràfica en què Pin expressa amb extrema llibertat les seues opinions sobre tota mena d'escriptors. Un repertori sorprenent, divertit i descarat.

☉ *El rellotge de caixa* (Editorial Moll), **Ferran Martí i Camps**. En aquesta narració plena d'encant, perfecta, admirada per Josep Pla, Martí i Camps hi presenta una evocadora visió dels homes i la vida a Ciutadella a través del temps.

☉ *El pobre músic* (Accent), **Franz Grillparzer**. Llibre de capçalera de Kafka, aquest relat breu tracta d'una manera commovedora i profunda el que serà un dels temes centrals de la literatura europea del XIX ençà: el conflicte entre la vida i l'activitat artística. Traducció de Xavier Jové.

☉ *Stepàntxicovo i els seus habitants* (Proa), **Dostoievski**. Encara que poc coneguda, és una de les millors novel·les de Dostoievski. I una de les més sorprenents, amb un personatge impagable: Fomà Fomitx. Es va publicar en català el 1933, en traducció d'Andreu Nin. No s'ha reeditat des d'aleshores.

☉ *Estigma: la identitat deteriorada* (Amorrotu), **Erving Goffman**. Un assaig brillant sobre la situació de l'individu inhabilitat per a una plena acceptació social. Tothom s'hi pot reconèixer.

ENRIC GOMÀ

GUIONISTA

☉ *Els Pares del desert*, **Joan Perucho** (Proa, 1998). Per abans de llegir "La llegenda àuria" i Álvaro Cunqueiro, uns escrits breus, exquisits i altament poètics sobre els ermitans cristians dels primers segles.

☉ *Gàngsters de Barcelona*, **Josep M. Planes** (Proa, 2002). Trenta articles de premsa valents i implacables que van costar la vida al periodista Josep M. Planes, assassinat per la FAI l'agost del 1936.

☉ *Lletres galàctiques*, **Jaume Sisa** (Edicions del Mall, 1984). Una antologia de poesies esplèndida d'un escriptor amagat a l'ombra d'un cantant cèlebre.

☉ *La papessa Joana*, **Emmanuïl Roïdis**, traduït per Antoni Góngora Capel (La Magrana, 1998). Una de les millors novel·les humorístiques que conec, sobre les peripècies de la papessa Joana i la vida exagerada dels sants.

☉ *Cuentos de Basile*, **Giambattista Basile**, traduïts per Rafael Sánchez Mazas (Editorial Renacimiento, 1989). Un contista napolità del s. XVII, anterior a Perrault i els Grimm, que en beuen. Sánchez Mazas els tradueix amb un to poètic excepcional. El millor, "El archipámpano de las pulgas".

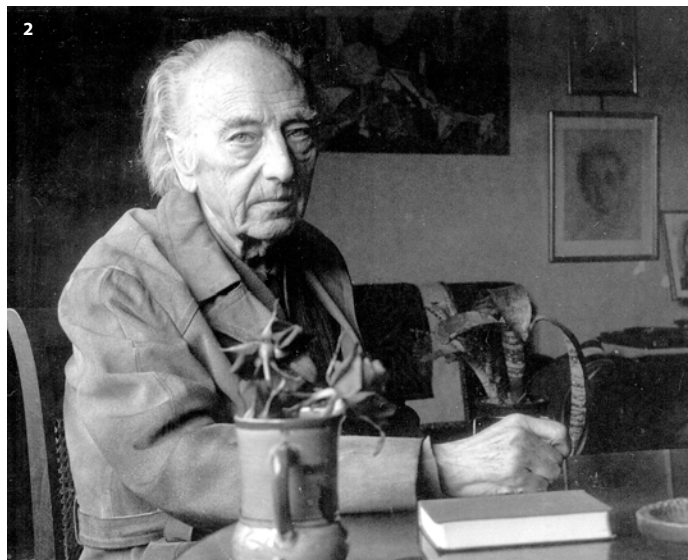
☉ "El problema de Catalunya davant del gran i universal problema de la unitat d'Espanya" (1938). No és cap llibre, és un cartell amb articles de propaganda política per ser distribuït quan l'exèrcit de Franco entrés a Catalunya. Ramón Serrano Suñer hi escriu: "La llengua catalana, per què no?". A l'últim moment Franco en va prohibir la difusió.

ANNA CASASSAS

TRADUCTORA

☉ *Crist de 200.000 braços*, d'**Agustí Bartra**. La dignitat i la llibertat individual als camps de concentració (perdó, de refugiats) inhumans de les platges del sud de França, en un llenguatge poètic magnífic: més actual impossible.

☉ *La punyalada*, **Marià Vayreda**. Una de les més intenses i emocionants novel·les de la literatura catalana, plena de passions vigents, en un escenari feréstec i preciós, fascinant.

→ **Contes, Prudenci Bertrana.** Per exemple, "L'enterrament de l'amo Pauvirol". Quina riquesa de caràcters i de llenguatge! Quina expressivitat! I amb una ironia corrosiva i una penetració en l'ànima humana que són un goig i tota una lliçó de modus.

Chiquinho, Baltasar Lopes. Cap Verd, un noi entre l'amor a les seves illes amb els mil personatges reals i imaginaris que l'envolten, i els somnis i les il·lusions d'una vida millor. Amb una tendresa infinita.

Jo no sóc un home lliure, Peter Abrahams. En teoria l'*apartheid* ha passat, però el racisme continua i Peter Abrahams explica el que va viure personalment a Sud-àfrica. Jo el vaig llegir d'adolescent i em va obrir molt els ulls.

La frontera, Franco Vegliani. D'on som i què defensem: les nostres conviccions o el país en el qual hem nascut? Les fronteres canvien i els Estats ens manen, però la consciència només és personal.

ANNA VILLALONGA

PROFESSORA I ESCRITORA

Lucrècia o Roma libre, Joan Ramis i Ramis. És una obra de teatre del segle XVIII, l'única tragèdia neoclàssica que tenim en català. S'ha representat poquíssim i el gran públic no la coneix.

La infanticida, Víctor Català. És una obra bastant coneguda, però ha gaudit de poca visibilitat. Es tracta d'un monòleg potent i dur, escrit per una Caterina Albert molt jove, que cal llegir.

El cant de les dunes, Jordi de Manuel. Una novel·la de ciència-ficció, de gran bellesa i originalitat, que reflexiona sobre la condició humana. Per reivindicar la literatura de tots els gèneres en català.

Cae la noche tropical, de l'argentí Manuel Puig. Tot i que sigui un autor conegut i algunes de les seves obres, com ara *El beso de la mujer araña*, tinguessin gran èxit, aquesta novel·la, que és del darrer que va escriure, no ho és tant. Una petita (o gran) delícia.

1. Montserrat Roig, periodista i escriptora de petjada llarga i duradora.
2. Agustí Bartra, poeta català, desaparegut el 1982 després de deixar una influent obra.
3. Cèlia Suñol, una figura poc coneguda però reivindicada en aquestes pàgines.
4. Josep Palàcios, escriptor de culte per antonomàsia del País Valencià.

www.lacomarcal.com

Centre concertat · Picassent · Tel. 96 123 19 33

Educació Infantil · Primària · Secundària

la Comarcal
la nostra escola

matricula't

f t

◉ **Gatos**, de **Darío Jaramillo Agudelo**, escriptor i poeta colombià. En general recomano tota la seva obra, i en particular aquest poemari ple de sensibilitat i originalitat dedicat a uns animals tan preciosos com els gats.

◉ **Salvar a Mozart**, de **Raphaël Jerusalemly**. L'autor va néixer a París, la novel·la és recent i magnífica. Es pot llegir en una edició de l'Editorial Navona, de l'any passat, en castellà.

JULIÀ GUILLAMON

CRÍTIC I ESCRIPTOR

◉ **La parada**, **Joaquim Ruyra**. Per bé que clàssic, poca gent sap que Ruyra és tan i tan bo. I no és un autor per a intel·lectuals, és un narrador sensible. Sempre que l'he recomanat, a lectors corrents, no m'ha fallat mai.

◉ **El parent immòbil**, **Jordi Ribas**. És un dels llibres que més m'ha impressionat, escrit als anys 90. Va passar sense pena ni glòria. És una novel·la parenta d'*El quimérico inquilino* de Topor i *Davant del rei de Suècia* de Monzó.

◉ **Història d'una noia i vint braçallets**, **Rosa Maria Arquimbau**. Oblidadíssima, a punt de caure en la segona mort (quan ja no viu ningú que t'hagi conegut), l'acabem de recuperar a Comanegra. Per mi, és més bona que Anita Loos.

◉ **L'hipòcrita santificat**, **Max Beerbohm**. Un gran apòleg publicat per Josep Janés als anys trenta. És un llibre

de noranta pàgines, que hauria de reeditar-se sempre.

◉ **L'Eneida**. Traduïda per mossèn Llorenç Riber. Seria fantàstic que tinguéssim una cultura capaç de llegir els clàssics en les diferents versions històriques i no llençar sistemàticament a la brossa el que han escrit i (traduït) abans que nosaltres.

◉ **The man who died**, **D.H.**

Lawrence. La història del salvador, que ressuscita ple de decepció. És un conte filosòfic impressionant que va influir molt en l'etapa més desesperada de Josep Palau i Fabre a París. En Palau el va llegir en una edició de Gallimard: *L'homme qui était mort*. En francès no ha deixat mai de publicar-se.

ALFRED MONDRIA

CRÍTIC

◉ **Crítiques literàries Gabriel Ferrater**. Un dels millors poetes europeus del segle XX deixà una gran varietat d'escrits que constitueixen una intel·ligent, seductora i canònica aproximació a la literatura.

◉ Els dietaris de **Valentí Puig**: en **Porta incògnita**, **Rates al jardí** i **Dones que dormen** conflueixen observacions del gènere humà, apunts de lectures i un magnífic autoretrat, claus de la bona literatura autobiogràfica.

◉ Poesia de **Tono Fornes**: el combat verbal i d'imatges, el paisatge íntim i les

històries lligades a la mar conformen un dels conjunts poètics indefugibles de la nostra literatura actual.

◉ **Flannery O'Connor**. **Tots els contes**: el món pertorbador –travessat pel pecat i la culpa– de l'escriptora del sud dels EUA fou l'estímul d'unes poderoses narracions on sempre sorgeix la pugna amb el mal.

◉ **Bioy Casares**, **Borges**: a partir de les converses de quatre dècades, assistim a un extens retrat de l'autor d'*El Aleph*, però sobretot a una festa divertida, brillant i maliciosa d'opinions sobre literatura. Amistat, llibres, rialles i més llibres.

◉ **Philip Roth**. **El teatre d'en Sabbath**: aquesta història melancòlica, falstaffiana, de sexualitat desbordant i provocacions sense treva està protagonitzada per Mickey Sabbath –insidiós, devastador–, una de les millors criatures de Roth.

MARINA ESPASA

ESCRITORA I PERIODISTA

◉ **Jordi Sarsanedas**, **Mites** (Labutxaca, 2009). Quinze contes, quinze mites que van aterrar a la literatura catalana dels anys 50 com quinze meteorits: llegiu-los si us penseu que coneixeu el poeta.

◉ **Ramon Llull**, **Llibre de les bèsties** (Sembla Llibres, 2015). Directament des del segle XIII, el nostre escriptor més gran ens explica com funciona el

qualsevol edat. Hi ha dues línies en l'argument: una primera d'intriga al voltant d'un assassinat comès el maig de 1929 i una segona que l'apropa a la crònica històrica, ja que la trama comença l'any 1909 i no es resol fins als darrers dies de 1999.

☉ **Arbres de mongetes, Barbara Kingsolver**, (L'Eixample, 1991). Una preciosa història ambientada en els estats de l'Oest americà a cavall entre la tendresa i l'amor. Un retrat difícil d'oblidar sobre l'amistat, el desarrelament, la maternitat i la solidaritat entre els qui, sense tenir res, se saben plens de riquesa.

☉ **Helena o el mar del verano, Julián Ayesta** (Ínsula, 1952; reedició més recent: El Acantilado, 2000). Obra breu i delicada en què tan important és allò que es diu com el que queda només suggerit.

☉ **La promesa de Shanghai, Víctor Erice** (Areté, 2001). El guió frustrat d'una pel·lícula que no va existir mai. Basat en *El embrujo de Shanghai*, una de les últimes novel·les interessants de Juan Marsé. Un exemple de com el talent d'un creador hauria aconseguit allò que sembla tan difícil (quan és de veritat): que una pel·lícula millori el llibre en què es basa.

JOAN-DANIEL BEZSONOFF

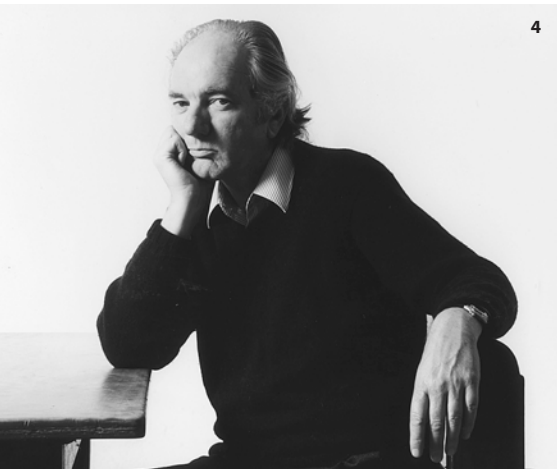
CRÍTIC I ESCRIPTOR

☉ **Memòries d'un porc, Santiago Díaz**. Com és possible que aquesta petita joia encara sigui confidencial? Feu-me cas! Llegiu-la!

☉ **Els tres al·lucinats, Joan Puig i Ferrer** va escriure massa llibres, però aquest sempre m'ha agradat.

☉ **Històries de la Roca del Duc, Pere Burianer**. Les aventures de mossèn Bitarol, publicades 20 anys enrere per l'editorial Llibres de

1. Wysława Szymborska, poeta polonesa premi Nobel de Literatura de l'any 1996.
2. Letitia Ilea, potser la poeta romanesa més important.
3. Georges Perec, autor francès renovador del roman.
4. Thomas Bernhard, autor austríac de referència, amb una influència enorme.
5. Vladímir Nabokov. L'escriptor russoamericà és reivindicat pel seu fons d'armari, més enllà de les obres més conegudes

4

5

L'Índex, es mereixerien una nova edició. Escrit en un català rossellonès esplèndid, aquest llibre molt divertit és una bona descripció de la Catalunya Nord abans de la Primera Guerra Mundial

☉ **Patul lui Procust de Camil Petrescu**.

Aquesta novel·la, obra mestra de la literatura romanesa, s'hauria de traduir urgentment al català. L'autor descriu amb una ironia melangiosa dos amors al Bucarest dels anys 1930.

☉ **Un amore, Dino Buzzati**. Una història corprenedora. El primer llibre que vaig llegir en italià.

☉ **Les deux étendards, Lucien Rebatet**. Per culpa de l'ideari feixista del seu autor, s'ha silenciada aquesta novel·lassa publicada el 1951. El president Mitterrand deia que hi ha dues classes de lectors. Els que han llegit aquest llibre, i els altres. Un dels cinc millors de la literatura francesa.

BLANCA BUSQUETS

ESCRITORA

☉ **Herències col·laterals, de Llord**. Una novel·la que, a més de negra, és irònica, original i emocionant.

☉ **El testament, Xavier Benguerel**. Una història de turbulències sentimentals molt interessants des del punt de vista psicològic, on el protagonista és l'empresari amb el seu orgull i la seva incapacitat per perdonar. Una llàstima que s'hagi oblidat un clàssic com aquest.

☉ **Jocs de llit, Llorenç Puig**. Contes suposadament eròtics plantejats amb molt de sentit de l'humor; amb una ironia que us mantindrà amb un somriure perpetu als llavis.

☉ **Histoire de ma vie, Giacomo Casanova**. A les seves memòries, Casanova ens descriu el segle XVIII a Europa amb els seus personatges cabdals. Això a banda de les seves conquestes de dones, detallades, per cert, amb molta elegància. És una obra per anar llegint a trossets, que atrapa de principi a final. Apassionant!

☉ **En lloança de les dones madures, Stephen Vizinczey**. Aquest llibre parla de les relacions que l'*alter ego* de l'escriptor hongarès Vizinczey va mantenir quan era jove amb diverses dones madures. No és un llibre eròtic sinó un llibre de filosofia de la vida.

☉ **After Auschwitz, d'Eva Schloss** (*Después de Auschwitz*, Planeta). Schloss era jueva i amiga d'Anna Frank a Amsterdam. La van enviar a Auschwitz juntament amb els pares i el germà. Ella i la seva mare van sobreviure, i la mare va casar-se al cap d'uns anys amb Otto Frank. La parella va donar a conèixer el diari de l'Anna arreu del món. ●